

безпрецедентні потоки біженців, обіг збої на світових ринках, відсутність продовольчої безпеки та підвищену волатильність фінансового ринку, вимагатиме від світових держав визначення чітких пріоритетів національних та глобальної політичних систем.

Література

1. Global Impact of war in Ukraine on food, energy and finance systems. URL:<https://un.sdg.un.org/resources/global-impact-war-ukraine-food-energy-and-finance-systems-brief-no2>
2. Guénette J.D., Kenworthy P., Wheeler C. Implications of the War in Ukraine for the Global Economy. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/5d903e848db1d1b83e0ec8f744e55570-0350012021/related/Implications-of-the-War-in-Ukraine-for-the-Global-Economy.pdf>
3. Jenkins B.M. Consequences of the War in Ukraine: The Economic Fallout URL: <https://www.rand.org/blog/2023/03/consequences-of-the-war-in-ukraine-the-economic-fallout.html> 7.03.2023
4. Neuman S., Hurt A. The ripple effects of Russia's war in Ukraine continue to change the world. URL: <https://www.npr.org/2023/02/22/1157106172/ukraine-russia-war-refugees-food-prices> 22.02.2023

УДК 32

Н. Лубкович, канд. іст. наук; А. Хоркава

Галицький фаховий коледж ім. В'ячеслава Чорновола, Україна

ЗОВНІШНІ ВОРОГИ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

N. Lubkovych, PhD; A. Khorakava

EXTERNAL ENEMIES OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF THE RUSSIAN- UKRAINIAN WAR

Війни, що відбуваються у сучасному світі кардинально різняться від війн минулого століття. Із розвитком науково-технічного прогресу та зміною ролі інформаційного простору, появі Інтернету, змінилися і методи боротьби. Науковий світ сучасні війни визначив як гібридні, адже окрім військового методу протистояння сучасні держави-агресори використовують інформаційний та психологічний метод. На даний час саме ці інструменти геополітичної боротьби набирають найбільшої популярності. Саме ці інструменти і представляють виняткову небезпеку для сучасних націй-держав. Саме ці інструменти використовує РФ проти України та світу.

Ще у 2014-му російська пропаганда вибудовувала наступний сюжет, який пояснював її мотиви (не)участі у війні в Україні: «стався переворот, до влади прийшли фашисти, російськомовне населення опинилося під загрозою, воно просить про захист». На його підтвердження творилися фейкові історії про Майдан, інспірувалося повстання російськомовних на Півдні та Сході України, мітинги «Путін, введі войска!», проводилися псевдореферендуми в Криму і на Донбасі. І цей наратив спрацював для більшості росіян.

На жаль, в нього повірили навіть деякі українці, і він, частково був сприйнятий у світі [1].

На початку 2022 р., щоб знайти підтримку серед світових держав Московія ввела нову концепцію російсько-української війни, так звану «денацифікацію» та «демлітаризацію» України, з метою виправдання повномасштабного вторгнення.

Багаторічна робота московської пропаганди, постійний шантаж в енергетичній та ядерній сферах, дали свій результат, знайшлась частина політиків, публічних людей та держав, які підтримують війну Московії в Україні [1].

*III Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ
КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»*

Важливо відмітити, що після того, як 24 лютого Росія напала на Україну, Генасамблея ООН провела термінове голосування щодо негайного засудження російської агресії.

Резолюцію підтримала 141 зі 193 країн-членів ООН. Серед держав, які утрималися від засудження Росії, опинилися такі великі держави, як Китай, Індія та Південна Африка. Тому західні лідери не повинні тішити себе ілюзіями, що абсолютно весь світ готовий повністю покласти провину за катастрофічну війну в Україні на Росію [2].

Зрозуміло, що найбільшим ворогом України є Московія. Її військовим діям притаманне ігнорування міжнародних правил ведення війни. Застосування забороненої зброї, репресії, окупація та анексія територій, масові вбивства, етнічні чистки. Все те, що мало місце у Сирії та Чечні, тепер особливо яскраво проявилось в Україні.

За час повномасштабної війни правозахисники зафіксували десятки тисяч злочинів, які є проявом геноциду проти українців. Це масові вбивства цивільних у Бучі, Гостомелі, Ірпіні, Маріуполі, Херсоні, тощо. Викрадення та катування людей, вбивства військовополонених, знищення та пограбування майна, сексуальне насильство, примусова депортація (особливо дітей), фільтраційні табори.

Росія звинувачує Україну в нацизмі і водночас стирає із землі українські міста, крилатими ракетами та авіабомбами [3].

Китай, найбільш населена країна світу, де живе понад 1,4 млрд людей. Більшість із них отримують новини про Україну із контрольованих державою ЗМІ – так само як і більшість жителів Росії [2].

Від початку повномасштабної війни Росії проти України офіційні китайські особи неодноразово виступали за якнайшвидші переговори та вирішення конфлікту мирним шляхом. Водночас Китай не приєднався до санкцій проти Москви, не засуджує напад Росії на Україну, одночасно збільшуючи двосторонню торгівлю на тлі західних санкцій [4; 5].

Індія та Пакистан мають свої причини уникати неприємностей з Росією. Індія отримує більшу частину своєї зброї від Москви, а після недавнього прикордонного конфлікту з Китаєм через спірний регіон у Гімалаях Індія розраховує, що одного разу Росія може стати захисницею її інтересів.

У Пакистану теж не складаються відносини з країнами Заходу та особливо США. Пакистан також отримує зброю від Росії і потребує її підтримки для встановлення торгових маршрутів у свої північні регіони. Тому не дивно, що Індія і Пакистан утрималися під час голосування щодо резолюції ООН, яка засуджує агресію Росії проти України [3].

Білорусь. Після розвалу СРСР саме Білорусь стала найближчим союзником Російської Федерації. Ці «дружні» відносини ще більше зміцнилися 2020 року, коли в Білорусі пройшли президентські вибори, не визнані більшістю країн світу як вільні та демократичні. Самопроголошений президент Білорусі Олександр Лукашенко, побоюючись за свою владу, тісно співпрацює з Росією [6]. Лукашенко втягнув свою державу у війну проти України, відкрито заявивши на весь світ, що підтримує російське вторгнення: «...Ми – єдина країна, яка підтримує росіян у цій боротьбі (проти України). Ті, хто дорікає нам, ви що, не знали, що в нас найтісніший союз із РФ?..» [7], він перетворив Білорусь на плацдарм для збройних сил російської федерації. Вже з першого дня війни з території РБ на українські міста і села летять ракети і є загроза повномасштабного вторгнення [8].

Ще одна держава яка підтримує Росію у цій війні є Сирія, адже повністю залежить від Москви. Президент Асад схвалює проведення «спеціальної операції» та за РФ визнав «незалежність» так званих республік [7].

III Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»

Відкрито підтримує Росію і Північна Корея. Вона також визнала «Л/ДНР». Санкції та міжнародна ізоляція обох держав підштовхує їх до тіснішої співпраці. І РФ, і КНДР вважають себе жертвами санкцій і шукають шляхи, як їх обійти. Путін уже запропонував лідеру КНДР Кім Чен Іну «розширення» двосторонніх відносин: мовляв, Росія та Північна Корея зможуть посилити «безпеку та стабільність» на Корейському півострові та в усьому регіоні Північно-Східної Азії [7].

Угорщина, всіма способами, відкрито показує свою «нейтральну» позицію щодо російсько-української війни. Прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан підтримує політику президента РФ В. Путіна. Від початку війни він публічно виступає проти санкцій проти Росії і заявляв, що Україна не зможе перемогти Росію. Глава МЗС Угорщини П. Сійярто неодноразово висловлювався проти України. Так, 17 листопада угорський дипломат звинуватив лідерів ЄС в антиросійській політиці і закликав їх піти у відставку [9]. Також Угорський прем'єр висловив свою думку, щодо російського вторгнення назвавши його «війною слов'ян», що угорського народу це ніяк не стосується. Причину війни прокоментував невиконання Україною Мінських угод, а також ненадання Заходом гарантії, що Україна не вступить до НАТО [10].

У зв'язку із російською пропагандою, проблемними стали стосунки між Україною та Німеччиною, Україною та Італією. Проросійські наративи там з'явилися ще задовго до початку повномасштабного вторгнення. Крім того, коли німецькі та італійські журналісти пишуть про Україну то, на жаль, користуються російськими джерелами інформації, що впливає на світобачення публіки. В Німеччині та Італії є дуже багато прихильників Росії, є сильні політичні сили з антиукраїнською думкою, які підтримують міф про «неонацизм» та «фашизм» в Україні. Але не тільки інфопростір впливає на німців та італійців, ще одна з причин є великі зв'язки з Росією в економічній сфері [11]. Зрозуміло, що інформаційна війна України проти Московії у цих державах програє, тому й не дивно, що влада цих країн не показує твердої та стійкої позиції щодо війни.

Не все так однозначно з підтримкою України у війні з Московією і зі сторони США. І хоча офіційно США є нашим повноцінним союзником, і там знайшлися окремі групи людей які повелися на російське ПІСО. Серед них ліворадикали, що виступали проти надання зброї українцям, оскільки вони вважають, що це призводить до більшого нарощення конфлікту. Праворадикали, звинувачують Зеленського у розгортанні ядерної війни. Лібертаріанська партія, яка після повномасштабного вторгнення стала рабом російської пропаганди. Ще одна політична сила, Республіканська партія, серед якої знайшлися депутати, які не готові підтримувати українців у війні, маючи на те свої причини (особисті цілі, неприязнь до політики Байдена).

Важливо зауважити, що не тільки політичні діячі США попали під вплив московської брехні. Одна із впливовіших американських компаній «Meta», яка займається відомими соціальними платформами (Facebook, тощо), голівудські актори і навіть славнозвісний винахідник Ілон Маск [11].

Отже, війна Росії проти України показала хто у сучасному світі готовий підтримувати агресивну політику В. Путіна, а відповідно й повномасштабне вторгнення російських військ в Україну.

Література

1. В'ятрович В.: Чому Росія програє цю війну. URL: <https://novynarnia.com/2022/02/20/volodymyr-vyatrovych-chomu-rosiya-prograye-czyu-vijnu/>
2. Гарднер Ф. Друзі Путіна. Чому деякі країни не засуджують війну Росії проти України. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-61294384>

3. «Знищують за те, що українці». Правники та дипломати наголошують на геноциді в Бучі. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/pravnyky-ta-dyplomaty-naholoshuyut-nahenotsydi-v-buchi/31784622.html>
4. Війна в Україні. Сі Цзіньпін повторив позицію Китаю щодо мирних переговорів, про РФ не згадує. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-kytay-pro-viynu-ukrayina/32131435.html>
5. Війна росії проти України: як змінювалася риторика офіційного Китаю // URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/11/18/infografika/polityka/vijna-rosiyi-proty-ukrayiny-yak-zminyuvalasya-rytoryka-oficzijnoho-kytayu>
6. Союзники Москви, які підтримують вторгнення до України. URL: <https://tsn.ua/ato/krayini-yaki-druzhat-z-rosiyeyu-2019706.html>
7. Друзі Путіна. Хто підтримує російського президента у війні проти України URL: <https://focus.ua/uk/politics/527428-kto-podderzhivaet-putina-v-voyne-protiv-ukrainy>
8. Білорусь у війні проти України: все, що треба знати. URL: <https://rayon.in.ua/news/491699-bilorus-u-viyni-proti-ukraini-vse-shcho-treba-znati-onovlyuetsya>
9. «Залежність стає сильнішою»: експерт пояснив, чому Угорщина не змінить ставлення до РФ. URL: <https://www.unian.ua/politics/ekspert-royasniv-chomu-ugorshchina-ne-zminit-svoye-stavlennya-do-rosiji-12053694.html>
10. Портников В. Орбан про війну Росії проти України. Про що свідчать заяви прем'єра Угорщини? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/orban-viyna-rosiya/31966481.html>
11. Огляд проросійських наративів у ЗМІ Німеччини та Італії про «дискримінацію» російськомовного населення України. URL: <https://voxukraine.org/oglyad-prorosijskyh-narativiv-u-zmi-nimechchyny-ta-italiyi-pro-dyskryminatsiyu-rosijskomovnogo-naselennya-ukrayiny/>

УДК 327

О. Медведєв

Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, Україна

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА В УКРАЇНІ ЩОДО ПИТАННЯ ВСТУПУ ДО НАТО В 1991-2021 РОКАХ ТА ЇЇ ІСТОРИЧНІ НАСЛІДКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

О. Medvedyev

THE POLITICAL STRUGGLE IN UKRAINE REGARDING THE ISSUE OF JOINING NATO IN 1991-2021 AND ITS HISTORICAL CONSEQUENCES FOR THE NATIONAL SECURITY

З моменту проголошення незалежності питання про формат безпеки для України займало помітне місце в політичному дискурсі. В нульові роки воно стало не просто темою найзапекліших баталій у парламенті та суспільстві, але головним маркером розбіжностей між проєвропейським національно-демократичним табором, фронтменом якого виступав Віктор Ющенко та біло-блакитними виборцями на чолі з Віктором Януковичем. Третім гравцем була росія. Москва, готуючись до нападу на Україну, поставила собі за мету за будь-яку ціну зірвати вступ України до НАТО і домогтися офіційного проголошення позаблоковості. Між невступом України до НАТО та нападом росії на Україну існує очевидний причинно-наслідковий зв'язок, який ще належить дослідити науковцям: історикам, соціологам, спеціалістам із геополітики та міжнародних відносин, фахівцям із стратегічних комунікацій тощо.